

Grenzen aan het toepassingsgebied van de welzijnswet – rechtspraak.

Hoe ver reikt de verantwoordelijkheid voor ongevallen binnen de onderneming?

De welzijnswet van 4 augustus 1996 voorziet in een reeks verplichtingen voor de werkgever, die er op gericht zijn de veiligheid en het welzijn van de werknemers te optimaliseren.

Dergelijke verplichtingen kunnen ook gelden tegenover personen van buiten de firma, die op het bedrijfsterrein werkzaamheden komen uitvoeren.

In hoofdstuk 4 van de welzijnswet worden immers verplichtingen opgelegd die dienen gerespecteerd te worden tegenover externen: (werknemers van) aannemers of onderaannemers, die werkzaamheden uitvoeren binnen de onderneming.

Aan deze aannemers en onderaannemers dient o.a. de nodige veiligheidsinformatie verstrekt te worden ten behoeve van hun werknemers, er moet nagegaan worden of de betrokkenen een passende veiligheidsopleiding hebben gekregen, terwijl met elk van deze aannemers een overeenkomst dient gesloten te worden rond de veiligheidsverplichtingen en er toezicht moet gehouden worden op de naleving ervan.

Naar aanleiding van een arbeidsongeval, waarbij een vrachtwagenbestuurder in dienst van een transportfirma gekwetst raakte bij het ophalen van een container in het havenbedrijf, ging het Openbaar Ministerie over tot vervolging van het havenbedrijf, wegens het niet naleven van de bepalingen van de welzijnswet tegenover deze externe werknemer.

Het Openbaar Ministerie verdedigde een zeer ruim toepassingsgebied van het begrip “onderaannemer”.

Met name werd het standpunt ingenomen dat de welzijnswet dient toegepast te worden ten overstaan van elke firma die het bedrijfsterrein betreedt en met wie de werknemer verbonden is door enige overeenkomst of via een (onbepaalde) keten van overeenkomsten.

Concreet werd gesteld dat het havenbedrijf een overeenkomst had met de rederij van wiens schip de container gelost werd, terwijl ook de vervoerder via een keten van overeenkomsten een contractuele link zal hebben met de rederij of diens opdrachtgever van het zeevervoer.

Ingevolge deze keten van overeenkomsten diende de transportfirma, volgens het Openbaar Ministerie, als een onderaannemer van het havenbedrijf beschouwd te worden, zodat de bepalingen van de welzijnswet dienden toegepast te worden.

“Niet akkoord” zegt het Hof van beroep van Gent in een arrest van 19 februari 2015.

Het havenbedrijf liet terecht gelden dat de rederij – met wie de vervoerder contractueel zal verbonden zijn – geen aannemer is maar haar opdrachtgever.

Het erg ruime toepassingsgebied dat nagestreefd werd door het Openbaar Ministerie zou er immers aanleiding toe geven dat werknemers van alle klanten die een bedrijfsterrein betreden onder het toepassingsgebied van de welzijnswet zouden vallen, gezien met elke klant ook een contractuele relatie bestaat.

De huidige verplichtingen opgenomen in de welzijnswet, om met externe bedrijven specifieke veiligheidsafspraken te maken en hierop toezicht te houden, lijken hiermee niet verenigbaar.

Het is inderdaad onrealistisch om met alle professionele klanten die werknemers ter plaatse sturen – bijvoorbeeld om leveringen op te halen – specifieke veiligheidsovereenkomsten te sluiten en er op toe te zien dat deze klanten de welzijnswet respecteren tegenover hun werknemers.

Vanzelfsprekend mag en dient van elke werkgever verwacht te worden dat hij de veiligheid van zijn werknemers en van alle externe bezoekers zo goed mogelijk beschermt.

De verplichtingen opgenomen in de welzijnswet m.b.t. onderaannemers, ook doen toepassen tegenover werknemers van cliënten of andere firma's die de onderneming betreden is praktisch onwerkbaar. Het arrest geeft dan ook blijk van gezond praktisch verstand en maakt duidelijk waar de grenzen van het toepassingsgebied van de welzijnswet te vinden zijn.

Sven Mertens

LM&DS advocaten heeft getracht deze tekst zo correct mogelijk op te stellen. Er werd echter voorrang gegeven aan het opstellen van een begrijpelijk document dat de krachtlijnen weergeeft zodat dit leemtes en onnauwkeurigheden zal bevatten. Er wordt door LM&DS advocaten en de medewerkers geen aansprakelijkheid aanvaard m.b.t. de inhoud van dit document.